

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér. Nyilttér sora 50 fillér.</p>
--	---	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közl. nényt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Karácsony.

A békének, az örök szeretetnek ünnepe, amelynek jelképe egy kis gyermek, a ki az édes anyja ölében ül. Van-e vonzóbb, kedvesebb kép a kised gyermek képénél, a ki mindenkit vonz, a ki mindenkit lebilincsel, a ki mindenkire elfogulatlan?

Ezt a képet állítja elénk majdnem két ezredévek jámbor hite, a mely a világot megváltó szeretetnek emlőin nevelkedett naggyá, erőteljessé.

Benne telt be a nemzetek várakozása, benne teljesültek Istentől ihletett próféták jóslatai és mégis olyan szelíd, olyan igénytelen volt az első megjelenése, hogy nagyon sokan alig vették észre.

Pedig ő volt az az Emmánuel, vagyis azt jelentette, hogy velünk az Isten; ő volt az, a kiről a nagy próféta jóvendőlte, hogy szüztől fog születni és a lánglelkű Esaiás századokkal előre gyönyörködött lelkében a legszentebb időnek, az idők teljességének elérézésén.

Bethlehem barlangi istállójában született meg a világtörténelemmel szoros összefüggésben, de még annak szinpadára be nem lépve, vér szerint Dávid királyi családjából, de szegénysége miatt az emberektől alig ismerve; ott született a világra az: a kinek születésétől mézzel folyók lettek az egek.

Csupa béke, csupa öröm, merőben kedves családi jelenet képét tárja elénk az ő születése napja, a melyen az egész emberiség kivétel nélkül belép az Isten fiainak szent testvériségébe, mert benne ismerjük meg először az Istent, mint atyánkat, addig „erős, bosszuálló Isten,“ „seregek Ura“ volt az ő neve.

Most is olyanformán áll a világ, mint akkoriban, csak hogy megfordítva. A Krisztusban testvérek elfordultak egymástól, fegyveres kézzel néznek egymással farkasszemet és a seregek Urát, az erős, bosszuálló Istent hívják segítségül, mert megfélekedtek a szeretetről, mert kétezer esztendő alatt még nem tudták eléggé megtanulni, hogy a szeretet a legfőbb jó, hogy a testvériség a földön az, a mi ezt a földet virágokkal, a lélek szent virágaival népesíti be.

De ők arról most nem tehetnek, előző századok mulasztásai és felgyülemlett igazságtalanságai törtek ki abból a földrengető vulkánból, a minek világháboru a neve és a tömegek lélektana más, mint az egyes emberé. Az egyesek lehetnek elszigetelve jók, de gyöngék arra, hogy a maguk jó meggyőződésének képét rányomják a társadalomra, az államra, a közintézményekre, úgy hogy Krisztus hiveinek

nagy tábora élhet pogány intézmények keretétől lenyűgözve.

Ezek és hasonló kiáltó igaztalanságok és ellentétek nőttek idő tolytán olyan halmazzá, hogy az országok és népek földrengésének végre ki kellett törnie.

A tömegek lélektana ugyanazt az áradó és pusztító jelleget viseli magán tisztulási folyamataiban, mint a természet erői, s ebben és abban isteni törvény nyilvánul meg, a mely alul az ember ez idő szerint nem szabadithatja föl magát.

Ezért van helye a kulturának, a haladásnak, mert az oda törekszik, hogy az embert lehetőleg fölszabadítsa a vak erők uralmától. De hogy ezt elérhesse az ember, több erkölcsre, több lelkiségre, nagyobb lelki belső szabadságra van szüksége. E nélkül a belső lelki erő nélkül pusztán külsőségekben: komfortban, szappanban keresni a kulturát igen nagy fonákság volna és az ilyen egyoldalúság mindig megboszulta még magát a társadalmak és nemzetek életében.

Az ember legyen egész ember, ne csak a testi oldalán kiművelve, ne csak az anyagi jólét és haladás fokain haladjon, hanem növelje lelkében a megfelelő mélység érzetét, hogy lelki egyensúlya föl ne billenjen a történet semmi nemű változásai között.

Az embernek vallásra, igazi vallásosságra van szüksége, a mely megfelelően lelke belső kívánságainak és szükségleteinek s ez a vallásosság a művelt embernél ne legyen olyan egyszerű és kicsinyes, mint a kis gyermeknél és az egyszerű embernél, hanem legyen olyan theologiai és filozófiai fokra kiművelve, a mely a művelt ember többi tudásának megfelel.

A tagadás, a pusztá kritika nem boldogított soha senkit és nem is fog boldogítani soha, hanem az fog boldogulni lelki életében is, a ki nagyrabecsüli azokat a vivmányokat is, a melyeket a lelkiség, az Istennel való szükség-szerű összekapcsolódás terén vallásos nagy lelkek évezredek óta alkottak.

Mély gondolkozók előtt kétségtelenül a legnagyobb volt és minden idők legnagyobbja marad az, a kinek születését ma ünnepeljük, s a kinek születése ünnepét, ha általános fegyvercsörgés és ágyudörgés zaja nyeli is el ma, azért lelkeinkhez elhallatszik a multból és a jövőből az angyali karének:

„Dicsőség a magasságban Istennek,
Békesség a földön az embernek!”

Vármegyei közgyűlés.

Gömör-Kishontvármegye törvényhatósága f. hó 21-én *Kubinyi Géza* főispán elnöklésével tartotta rendes téli közgyűlését a bizottsági tagok meglehetősen élénk érdeklődése mellett.

A főispán meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, a gyűlést megnyitotta s mindjárt hosszabb beszédben tájékoztatta a közgyűlést a közelmúlt eseményekről. Tartozó kötelességének ismeri, — úgymond — hogy hiven referáljon olyan mozzanatokról, melyek a vármegye vitális érdekeit: a közjólétet, közbiztonságot és a vármegye gazdasági viszonyait közelről érintik s előadja, hogy a kassai katonai parancsnokságtól felhívást kapott az állami és megyei értékek biztonságba helyezése érdekében, miután az északi orosz betörések miatt ezek veszélyeztetve voltak. Ő azonban az illetékes kormányvezetőkkel történt megállapodása értelmében a vármegye alispánjával folytatott alapos tárgyalások után fölöslegesnek és indokolatlannak tartotta különleges intézkedések elrendelését s veszedelmesnek tartotta a nyugalm alapos ok nélkül való megzavarását, mert hiszen inkább hivatásának és feladatának ismeri a kedélyek megnyugtatótását, mint a közhangulatnak esetleg pillanatnyi befolyásolás következtében való kedvezőtlen irányba terelését. Részletesen előterjeszti a megbeszélés pházisait, melyek eredményeképp a felsőbb hatóságok teljes elismerés kapcsán helyeslőleg hozzájárultak tett intézkedéseikhez. Ezeket elbírálás végett felelőssége tudatában nyugodt lelkiismerettel bocsátja a törvényhatósági közgyűlés mérlegelése és kritikája alá s egyidejűleg teljes elismeréssel emlékezik meg a vármegye tisztviselő karának a nehéz idők folyamán kifejtett buzgó és lelkiismeretes működéséről. Bár tul vannak terhelve a tisztviselők a teendőikkel, de mindegyik kötelességtudással, teljes odaadással és hűséggel végzi teendőit.

A közgyűlés a főispán előterjesztését egyhangú helyesléssel vette tudomásul, mire *Lukács Géza* alispán bejelentette, hogy a közgyűléshez napirend előtt való tárgyalásra szabályszerű időben indítvány érkezett be.

Dr. *Fornet Gyula* főjegyző felolvasta a dr. *Kovács László* és számos megyebizottsági tag által aláírt indítványt, melyben ismertette van a főispán által is előterjesztett felhívás az értékek biztonságba helyezésére nézve. A felhívás végrehajtása kétségtelenül forrongó ijedelmet

okozott volna s a főispán tapintatos és böles eljárásával elejét vette a súlyos és beláthatlan károkat okozó következményeknek, ezért indítványozzák az aláírók, hogy a közgyűlés fejezze ki őszinte elismerését és köszönetét a főispánnak s tolmácsolja ez alkalomból is osztatlan bizalmát főispáni működése iránt.

A közgyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel magáévá tette s *Kubinyi Géza* főispán a törvényhatósági közgyűlés által ilyképp kifejezett őszinte bizalom nyilvánításáért hálás köszönetet mondott.

Ezután következett *Lukács Géza* várm. alispán jelentése a vármegye közállapotairól s a közgyűlés az állandó választmány javaslata alapján a jelentést egyhangulag tudomásul vette, a benne előterjesztett javaslatokat elfogadta s *Batta Samu* ny. főszolgabíró és id. *Madarassy Gyula* gortvai földbirtokos, megyebizottsági tagok elhunyt felett őszinte részvétét fejezi ki a családhoz juttatandó jegyzőkönyvi kivonaton, *Sipeki Balás Lajos* rózsnyói megyéspüspök, megyebizottsági tagot pedig valóságos belső titkos tanácsosi kinevezése alkalmából melegen üdvözli a törvényhatósági közgyűlés.

A közgyűlés *Bornemisza László* ny. főispánnak közíg. bizottsági tagságáról való lemondását mély sajnálattal fogadja el s érdemeit jegyzőkönyvben megörökíteni határozta.

A vármegyei közigazgatási bizottságban *Marton János*nak és *Farkas Géza*nak mandátuma lejárt s a lemondott *Bornemisza László* és *Mihalik, Dezső* s az elhunyt báró *Hámos László* helye betöltendő volt. — A választás titkos szavazás útján ejtetett meg a *Medveczky Sándor* elnöklésével működött bizottság előtt s az eredmény az volt, hogy *Marton János* és *Farkas Géza* újra megválasztottak, új tagokká pedig beválasztottak: dr. *Radvánszky György*, *Hering Samu* és báró *Hámos Antal*.

A központi választmányba az elhunyt *Hevessy Elemér* helyébe *Szent-Ivány Józsefet* választották.

Az igazoló választmány tagjai lettek: dr. *Radvánszky György*, *Széman Endre*, *Farkas Zoltán*, dr. *Gömöry Olivér* és dr. *Meskó Miklós* választottak s a főispán által kinevezettek: *Samarjay János* elnök, *Medveczky Sándor*, *Marikovszky Géza* és *Czinke István*.

A bíráló bizottságba báró *Hámos László* és *Bornemisza László* helyébe: ifj. *Kubinyi Géza* és dr. *Gömöry Olivér*; a kórházbizottságba: id. *Madarassy Gyula* helyébe dr. *Ráróssy Gyula*;

a közegészségügyi bizottságba id. *Madarassy Gyula* és *Fekethe Nándor* helyébe: dr. *Lichtschein Adolf* és *Diószeghy Dezső*; az állandó választmányba: báró *Hámos László*, *Madarassy Gyula* és *Szontagh Andor* helyébe *Máriássy László*, *Gömöry Olivér* és ifj. *Kubinyi Géza* jött be.

A bizottságok kiegészítése után a tárgyszorozat többi pontjai egymásután tárgyalattak le s a közgyűlés az állandó választmányban már letárgyalt ügyeket ennek javaslata értelmében intézte el.

Háborús helyzet.

A helyzet a mult hét óta lényegesen nem változott. A mi azóta történt, az csak természetes következménye a mult heti hatalmas győzelemnek az orosz harc-téren.

Vannak hát mégis mesébe illő dolgok manapság is! Nem tűnt még le végleg a legendák kora! A hős vitéz, a ki az óriás szörnyetegek sok fejét egymásután levagdálja, most is él, ha modern neve van is, ha ágyukat sütöget és a modern technika fegyverzetébe öltözik is.

Ki hitte volna, hogy a világ legóriásibb hadseregét ilyen hamar sikerül döntően megverni? Felujul a csodák kora, a mikor kicsiny *Dávidok* állanak a hatalmas *Góliátok* elé, vagy *Botondok* vágják le a görög óriásokat és ezekben a harcokban nem az óriás erő, nem az anyagi hatalom, nem a kétszerkettőn alapuló erő győz, hanem a kisebbnek, gyöngébbnek látszó győzedelmeskedik az ő meg nem mérhető lelki tulajdonságaival: az igazság erejével, az önteláldozásig menő lelkesedéssel.

Ha a francziáktól eltekintünk, akkor itt két óriás áll szemben velünk: az oroszoknak megmérhetetlen emberanyaga és az angolnak legendássá nőtt tengeri hatalma.

És nézzük: 5 hónap alatt mi lett a

dom, hogy mi lett vele. En a *Grodovicze* nevű falu jobb oldalán teljesen sik nyitott terepen voltam; ő hallomásom szerint a falu bal oldalán levő dombon.

Az ellenségtől 2000 lépésre feküdtem egy deckungban már négy napja mint reserve. A golyók vigan füttyörésztek a fejem fölött, de bizony én nem sokat törődtem velük és szépen hátat fordítottam nekik s szívtam rendületlenül hol a Cubámat, hol egy komisz bakadohányból sodrott cigit. Bosszantott ugyan, mikor némelyik beleütődött a földhányásba s legjobb esetben a nyakamba szórta a földet, de legtöbbször akkor tette ezt, mikor szardiniát ettem s a dobozt telehintette porral. Ezen ugy segitettem, hogy vagy a nyakamba huztam a takarót vagy egyáltalán nem ettem szardiniát, mikor elfogyott. De már egészen másként állt a bál, ha jött egy-egy ágyugolyó. Ez ugyan nem jön titokban, mint a puskagolyó, mert hol sivit, hol zümmög, hol morog az utjában és zajos utjával rémiti a halandókat: de mig leér, találgatni kell az embernek, vajjon minő formában mutatkozik be: shrapnell-e vagy gránát. — A mi füleink már ugyan a hangjáról is megismerik, de azért bizony sokszor meglepetésnek van kitéve az ember, mikor azt hiszi, hogy a feje fölött fog szétrobbanni és szerencsére 20 lépésre elől a földben robbant szét. (Még papiron sem merek kisebb távolságot mondani, pedig 20 lépéssel mindig meglennék elégedva, csupán a 30 cm. es *Ekrahit* gránátnál nem.) Amint így fekszem egy nap s nézem a levegőben explodált shrapnellek kis füstöcskéjét, a vasuti töltés felől mászik négykézláb egy baka s a falu felé igyekszik, de közben hozzánk huzódik, hogy megpihenjen. Egy 46-os baka volt. *Diskurál* a többiekkel, rágyujt egy cigarettára; elmeséli, hogy tegnap éjjel, mikor a bakáknak vacsorát vittek a tűzvonalba: átlőtték az oroszok a kondért, s a

TÁRCZA.

Karácsony a havasokon.

Alszik az erdő; méla vidéken
Csillog a bércek hókoronája.
Nagy csillag tábor örök az égen
S zeng — a kőszálak lágy orgonája.

A völgybe rejtve alszik a tábor,
Csak az ör áll fenn fázva, bokázva,
Zordan, keményen harc viharától,
Mintha sziklából volna formálva.

De a fenyőkön jégcsengők ülnek
S messziről halkan száll a hozsána
S lágy muzsikában összecsendülnek
S a betlehem mintha ott járna...

S bámul a harcos a tiszta égre,
Lágy álom lopja tolvaj erővel,
S mig körülpillant a néma éjbe
Halkan sóhajt fel: Karácsony, jövel...

Rábólongatnak az öreg tölgyek:
Jövel karácsony... S az álmodónak
Hímezni álmát angyalok jönnek
S békepásztorok dalai szólnak...

... Valahol messze egy rejtett völgyben
A betlehemmel vig fiúk járnak
S egy kicsi házban gyászöltözötben
A vacsorával csak várnak, várnak...

A karácsonyfán a gyertyák lángja
Kigyúl s mig rajta égi fény támad,
Esti imáját mondja a lányka:
— Istenkém, mentsd meg a mi hazánkat!

Óvd meg a bajban édes apámat
És minden büntől gyermeki lelkem.
Adj jóéjszakát édes anyámnak
S békét a földön örökké, amen!

... Lehull egy fának egy korhadt ága,
Felriad zordan a honvéd lelke
S mig hívogatja elfoszló álma,
Daczosan dül a hideg fegyverre.

Telek A. Sándor.

Harcztéri levél.

Az északi harcztérről Sz. tartalékos hadnagy, pénzügyi könyvelő, fiatalságunk rokonszenves tagja egyik jó barátjához ezeket írja:

„Megragadom az alkalmat s üres óráimat felhasználom arra, hogy pár érdekesebb jelenetről vázlatot készítek, nem ugyan valami élvezhető s virágos stílusban, mert arra sem időm nincs s az én gondolataim s idegeim ugy is annyira fel vannak forgatva, hogy bizony alig tudok egy érthető mondatot megfogalmazni. Naplót sem akarok vezetni, mert kérdés, hogy azzal nem végeznék-e hiába való munkát, mint sokaknál láttam, hogy bizony hiába írták: nem vehették hasznát! Ami naplóm nekem van, az csak annyi, hogy egy heti történetet tiz szóval leírok. Jobbára, hogy hol voltunk?! Ami velem történt: ha a jó Isten megengedi végigél-nem e háborút, ugy sem felejttem el soha! Akkor aztán vagy elbeszélhetem az érdeklődőknek vagy kibővítve rendes naplót csinálhatok.

Eddig leghosszabb ütközetünk, melyben részt vettem, *Chyrownál* volt *Galicziában*. Tartott 26 napig; én 23 napig voltam benne éjjelnappal. Még szerencsém volt abban, hogy ezen 23 napot három helyen töltöttem, — tehát volt egy kis mozgásom — de voltak olyanok, akik teljes idő alatt egy helyben, szűk lövészárokban beásva töltötték. Itt volt *Asztalos János* is, de sem nem láthattam, sem nem beszélhettem vele, sem akkor, sem azóta. Nem is tu-

két legyőzhetetlen óriásból? Az angol tengeri hatalom rég elveszítette nimbusát a német hajók gyors és bátor eljárása előtt s mióta az angol partokat is megostromolták, azóta nagyon lehangyaltott az óriási, megközelíthetetlen hajóhad értéke.

Hát az orosz? Az orosz még nincs tönkretéve, nincs összezúzva, de kapott olyan csapást a fejére, hogy jó időre elveszítse támadóképességét. Az orosz fő-sereg milliói megverve futnak Lengyelország és Galiczia térségein s időről-időre megállanak, szembeszállni az üldözőkkel, hogy végleg tönkre ne tegyék futó és összezavart seregeiket a mieink és a németek.

Hát ez bizony nagy dolog és teljesen értékeljük, ha a németek vallásos lelkű nagy császára az Istennek ad halálát a győzelemért. Itt a lelkierő aratott győzelmet a nyers erőn; az a mérhetetlen, imponderabilis erő, a mi rendesen fölül szokta mulni azt, a mi csak anyagilag mérhető.

Lodz, Lovic, Piotrkow, Novo Radomszk, Limanova egy-egy mértföldköve a döntő győzelem előhaladásának, a mely a nagy orosz sereget Berlinbe, Wienbe vonulás helyett megtörve Varsó és Ivan-gorod felé kényszerítette visszavonulni.

A győzelem eredményei ma még beláthatatlanok. Ugy sejtik, hogy az orosz sereg ebben a nagy, hónapos erőlködésben elveszített vagy félmillió embert, de hogy ezen a számon kívül mit vesztett még és mit nyertek a mieink, az csak pár hét múlva fog világosabban kitűnni.

A karácsony úgy látszik, fegyverzaj között fog letelni az idén, talán még az ünnepi fegyverszünet sem lesz meg, a mit a pápa szeretett volna kieszközölni a keresztény harcossoknak, de jámbor szándéka — mint hirlik — az oroszok és francziák ellenkezésén tört meg.

Az oroszokat a Kárpátok szorosain is üldözik seregeink Galicziába, Bereg-megye határán még harcban állanak a betörő csapatokkal.

Az orosz hadjárat várható eredményei közt lehet nemsokára Varsó körülzárása és Przemysl fölmentése. De azért még ne bizakodjunk el tulságosan: az oroszot már megverték seregeink, de még lesz vele erős dolog, mert még nem teték tönkre s a teljes győzelemhez ez is szükséges.

A szerbekkel a visszavonulás óta várakozó állásponton vagyunk, de azt hisszük, hogy ujult erővel ott is haladni fog a dolog, mert azokban már csak a külső segítség tartja a lelket ideig-óráig. Nehéz dolog és nagy dolog két fronton sikeresen harcolni, mikor az egyik front óriási.

A Szerbiában történt dolgokat a szerbek és az entente lapjai rengeteg vere-séggé szeretnék feltujni, de nem ugranak be nekik azok, akik közelebbről tudják a dolgokat, például a bulgárok. A szófiai lapok épen nem látják késébe-ejtőnek a mi seregünk szerbiai helyzetét és azt írják, hogy maga a szerb sereg is nagyon meg volt lepetve, mikor a mi hadaink egyszerre visszavonultak. A helyzet magyarázatát leginkább az adja meg, hogy seregeink a keményre fagyott utakon gyorsan haladtak előre, de a lágy idő feneketlen sárrá változtatott mindent s ágyut, municziót alig tudtak utánuk huzni s a folytonos harcban kifáradt, lerongyolódott legénységnek pihenésre volt szüksége.

Ezért történt meg rendben a visszavonulás, mikor az ellenség még a bulgár határról is összeszedve minden seregét, tulerővel lépett fel és pihent hadakkal egyik szárnyunk ellen. Egyébként hadvezetőségünk kijelenti, hogy most az orosz harctéren dől el a háboru sorsa,

tunk egymásnak. — Reggel rettenetes látvány tárult szemem elé, mikor tájékozódás céljából kinéztem. Bizony tölem balra amilyen sorrendben kifeküdtek az emberek: úgy feküdtek. — Nem hiányzott belőlük egy sem; de már ezek nem hallották a vezényszót. Szerencsére én még az éj folyamán megerősítettem a traverset s így oldaltűz ellen a fedezékben eléggé védve voltunk, de a ki csak egy pillanatra kidugta a fejét, a másik momentumban már arczaborult. Ejjel-nappal lövöldöztek ránk oldalról s mi meg nem tudtuk viszonzni oda a tüzet. Ezen okvetlenül segíteni kellett. Tölem balra az összelövöldözött falu szélét rendületlenül tartotta századjával egy főhadnagy. Ettől pláne ezek a tolvajok csak 80 lépésre voltak s a bakák vígan kinálták az oroszoknak a kenyeret a dohányért. Azok örömmel bele is mentek volna a kivitelbe, de nem tudták hogyan átjuttatni egymáshoz. Mert egyik sem bizott a másik becsületében, hogy esetleg le nem gyújtja-e egyik a másikat, ha kibujik a deckungból. Szóval ez a közeli szoros barátkozás sehogy sem volt kedvünkre való s értesítettük a legközelebbi tüzerűteget, hogy legyen szives egy kissé előre fáradni s a rajz szerinti helyre bocsásson 2—3 gránátot. Azt az értesítést kaptuk, hogy veszélyes, mert csak 80 lépés a differenzia s könnyen mi kaphatjuk be a ketét. Bizva azonban tüzer-ségünk pontos célzásában: ragaszkodtunk a kérelmünkhöz. Rá egy félórára rettenetes durranás, másik pillanatban iszonyu csattanás; ez háromszor egymásutánban! s mi csak kezeket és lábakat láttunk a levegőben. A megmaradt menekülőket aztán derék gyalogságunk látta el utraival. Már azt hittük, hogy nyugtunk lesz erről az oldalról, mikor a legközelebbi éj beálltával ismét tüzzel üdvözöltek ugyan abból

oda kell az erők összegyűjtése s ahöz képest a szerbiai harctér feladata másodrendű. De azért gondoskodnak az ottani műveletekről is és bizonyára jó segítségünkre lesz Albánia hadüzenete is Szerbiának.

Franciaországban és Belgiumban a francia-angol hadak dühös erőfeszítései daczára, erősen tartják állásaikat a németek, sőt egyes helyeken kissé előbbre is haladtak, a mi dicséretükre válik, mert a koncentrált, nem megvetendő francia haderő, az angol segédcapatok, a belga maradvány és a világ mindenféle szintű népeiből összeszedett sereg áll velük szemben.

A törökök Batum ostromára készülnek s a szuezi csatorna partjain is előhaladtak.

Ugy látszik, hogy a legjobb időszakban szóltak bele a háborus koncertbe.

Hollandia és a 3 skandináv állam: Svédország, Norvégia és Dánia sem akarja sokáig eltérni az angol és orosz bosszantásokat. Erre vall a malmői tanácskozás és más jelek is erre mutatnak.

A világháboru erősen fejlődik, ámbár a karácsonyi csendben sokfelé feltör a népek kebléből a béke óhajta.

Katonák esküje és elvonulása.

Folyó hó 21-én estefelé és folyó hó 22-én délben az Erzsébet-téren járó-kelő közönség ismét szem- és fültanuja lehetett a lélekemelő, gyönyörű szép ünnepélyes mozzanatoknak, melyek közepette a harctérre vonuló menetszázadok letették a hivatalos esküt és lelkesen ígérték meg, hogy a zászlót megoltalmazzák és bátran követik szárazon és vizen bármily veszedelem között is s készséggel harcolnak a királyért, a hazáért!

Lehetetlen volt visszatartani a szembe toluló könyecseppet a megható jelenet láttára, mikor a zenekar Gotterhalte-jének elhangzása után felharsantak a magyar Hymnusz akkordjai s a cs. és kir. 5. gyalogezred zászlóaljának kivo-

a deckungból. Két nap múlva ismét megismétel-tük az előbbi dolgot ugyanolyan sikerrel; követő éjszaka megint ott voltak. Nekem négy emberembe került ez, s csaknem magam is áldozatuk lettem. — Ugyanis egy esős délután egyszer csak a fejünk fölött lévő távirtda vezetőket érte egy golyó s az leszakadva éppen keresztül rajtunk esett. — A zugs-führerem azt mondja, hogyha besötétedik: ő a drótot a vasuti átjáró korlátai között kifeszíti, ráfeszítjük a zelt-lapokat s így védve leszünk egy kissé az eső ellen. Ráhagytam. Az alkonyat beálltával én is meguntam már a napok óta való fekvést s kiugrottam a deckungból s a vasuti töltés mellé „huzódtam.” Rögtön sivitott a fejem körül néhány golyó, de Istennek hála, egy sem talált s én ugyancsak a térdem közé huztam a fejem. Néhány percz múlva visszakuszva a deckungba, egyet-mást igazítva magamon, pár szót váltottam a dróttal foglalkozó zugsführerrel s azzal térdreereszkedtem. Ebben a pillanatban kapott a szívéhez. Ha egy szem-pillantással később térdelek le: mind a ketten keresztül lettünk volna löve. Szive fölött két ujjnyival ment be a golyó s jobb lapoczkáján jött ki. Azonnal bekötöttem s még saját lábán tudott elmenni a hilfsplatzra. Már Budapestről is irt nekem.

Sok sok olyan esetet tudnék felhozni, ahol igazán csakis a jó Isten különös kegyelme mentette meg az életemet. Még megjegyzem röviden, hogy 9 nap múlva egy éjjel felváltották az ezredemet, s azonnal minden pihenés nélkül a jobbszárnyra vittek, ahol aztán a többi időt töltöttük.

leves kifutott stb. stb. Én is hallgattam s megkérdeztem, hogy melyik ezredből való, hová megy, hová való? Azt mondja, hogy rimaszombati s kérdi, hogy „A hadnagy ur nem-e a hadnagy ur?” „De igen”, szóval megismert; ő Pálfi nemű Hindrichs-gyári munkás, 6 éve van Batyiban. — Mondja tovább, hogy minden nap együtt van Asztalos Jancsival stb. de persze sem én nem mehettem hozzá, sem ő én hozám. Többet Pálfit nem láttam.* — Az éjjel 2 órakor felzavarnak, hogy szedjem össze magam s menjek azonnal előre a legelső vonalba megerősítésre. — Tíz percz múlva már huzódtam az embereimmel a vasuti töltés mellett s igyekeztem minél előbb kijutni a mocsarakból, hogy ha sűrűbben jönnek a golyók s hasra kell feküdni, ne kelljen nyakig vízben feküdni. — Fülíg sárosan, de minden veszteség nélkül szerencsésen értem el az első tűzvonalat, ahol még egy schlipperen kellett patakba átmenni koromsütétben. Hogy beleléptem-e a patakba vagy sem, arra már most nem emlékszem, mert az úgy sem volt fontos dolog. A puska-roncsok, töltényládák s egyéb lim-lom között elértem a tisztí deckungot, amely annyiban különbözött a többitől, hogy egy szál deszka volt keresztül fektetve rajta s benne víz helyett csak sár volt. Az otlévő főhadnagytól, miután örültünk egymásnak, megtudtam, hogy előttem 900, oldalt pedig 200 lépésre vannak az oroszok, tehát az aulsatzot nem kell próbálni, de mi csak előre lehetünk, bár nem sok kárt tehetünk a muszkákban, ellenben ők oldalról nagyon sok pusztítást csinálnak, miként ezt a példa bizonyítja, hogy nyolczvan emberét agyonlőtték. — Azzal kezdet fogtunk s még egyszer minden jót kíván-

* Azóta szegény meg is halt.

nult tisztikara és legénysége feszes tisztelgő állásban szalutál, míg csak a végső akkordok el nem hangzanak. — S a lelkesítő, szép beszédek, melyek rövidek, de határozottak és a helyzetnek megfelelők. — Jól mondták, hogy most nem kell a sok beszéd, mert hiszen minek és mit is beszéljen a katona a mai nehéz időben, mikor — cselekedni kell!

* * *

Hétfőn, 21-én délután 4 órakor nagyszámú érdeklődő közönség gyülekezett a főtéren s az északi harctérre vonuló menetszázad elhelyezkedett a térnek a rész. templom és a róm. kath. templom közötti részén. A zenekar *Hagelbauer* József karnagy vezetésével vonult ki. A tisztikar élén *Wiktor* Tádé cs. és kir. kamarás, ezredessel helyezkedett el a csapattal szemben. A legénység letette az esküt magyar és román nyelven s aztán *Romosán* József kapitány magyarul, *Cloaje* János főhadnagy románul lelkes szavakat intézett a menetszázadhoz, melyet dr. *Szabó* Elemér hadnagy vezetett.

A hivatalos aktus után a „Koronás segélyző-társaság” kiosztotta a katonáknak az utavalót csomagokban és a cigarettát, miközben vig nótázásba fogott a legénység — nem törődve a megindult esővel — s a zenekar is több darabot játszott.

Az indulás ideje elérkezvén, 1/26 óra után a század kivonult lelkes zeneszó mellett a vasuti állomáshoz, óriási néptől kísérvé. A bevaggonirozás után hazafias, lelkes nóták között elindult a menetszázadot vivő vonat 1/27 óra tájban, kísérvé az itt maradtak legjobb kívánságaitól.

Kedden, 22-én délelőtt 11 órakor már felvonult a menetszázad s ugyanazon sorrendben, mint előző napon, ismét ünnepélyesen történt az eskütétel s elvonulás. Ez a menetszázad a déli harctérre ment s szem nem maradt szárazon, mikor dr. *Juhász* János ezredorvos igazi hazafias tüzzel lelkesítő magyar beszédet mondott. A legénységhez német nyelven *Wiktor* Tádé ezredes szólt s románul *Cloaje* János főhadnagy tolmácsolta a beszédet.

Pontban 12 órakor a zenekarral élén *Szokoló* Elemér hadnagy vezetésével megindult a menetszázad a vasúthoz, ez alkalommal ott osztotta ki a „Koronás segélyző-társaság” a legénységnek az utavalót, aztán bevaggonirozás után szünni nem akaró lelkes éljenzések s vig és harczias nóták között vitte a vonat derék katonáinkat a messze utra!

Legujabb.

BUDAPEST, decz. 23. A „Budapesti Közlöny” holnapi száma a következő legfelsőbb kéziratot közli:

„Kedves lovag *Bilinsky!*

Potiorek Oszkár tábornagy egészségügyi okból előterjesztett kérelmére a nyugállományba átvétetik.

Kelt Wienben, 1914. deczember 22.

Ferencz József, s. k.

Bilinsky, s. k.

Kedves lovag Bilinsky!

Kinevezem nemes Sarkitic István altábornagyot vezénylő tábornokká Bosznia és Hercegovinába és megbízom őt a Bosznia és Hercegovinai tartományi főnök teendőivel.

Kelt Wienben, 1914. deczember 22.

Ferencz József, s. k.

Bilinsky, s. k.

Hivatalosan jelentik: Haderőinknek a szerbiai győzelmes előnyomulásuk után történt visszavonulása nyomán különböző részben teljesen alaptalan híresztelés keletkezett. Ez okból azoknak a felderítéseknek alapján, amelyeket legfelsőbb rendeletre egy magas katonai bizalmi egyén a helyszínén haladéktalanul végzett, a következők szolgáljanak felvilágosításul: a kivívott sikerek után a balkáni haderők főparancsnoksága minden hadviselés ideális célját, az ellenség teljes leverését vette tervbe, emellett azonban nem számolt eléggé a leküzdendő nehézségekkel. Az időjárás mostohasága folytán a csekély számú és zordon területen átvezető uton a szállítási vonalak olyan állapotba jutottak, hogy a szükséges élelmiszer és lőszerkész-

letek odaszállítása lehetetlenné vált, mivel pedig az ellenség egyidejűleg új erőket gyűjtött és támadásba ment át, offenzívánkat kénytelenek voltunk megszakítani és az okosság parancsolta, hogy a hadsereg a kedvezőtlen viszonyok között döntő harcra ne bocsátkozzék. Szerbiába benyomult haderőnk a hátrányos viszonyokkal számolva, visszavonult, de meg nem verték. Meg nem tört bátorsággal néz a jövő harcoknak elébe. A ki a mi derék csapatainkat fáradtságos visszavonulásuk után látta, annak fel kell ismernie, hogy milyen nagy erkölcsi érték lakozik bennük. Elkerülhetetlen volt, hogy e visszavonulás alkalmával emberben és anyagban érzékeny veszteséget ne szenvedjünk, de megállapítandó, hogy a veszteségeink mérvéről elterjesztett hírek, a való tényeket messze túlhaladják. A legjobb szellemtől áthatott csapataink napok óta jó szállásokban, melyeket mindennel elláttunk, a mi szükséges, várják további rendeltetésüket.

Eddigél a határoknál csupán járőrök között lefolyt jelentéktelen csatározásokra került a sor. *Ő felsége az eddigi főparancsnokot egészségi tekintetéből, előterjesztett kérésére, a főparancsnokságtól fölmenteni és helyébe ő császári és királyi fenségét Jenő főherceg, lovassági tábornokot kinevezni kegyeskedett.*

Azt a hirt, hogy ő császári és királyi fensége veszi át a balkáni haderőknek oly fontos parancsnokságát, hálás örömmel fogják fogadni a hadsereg körében, a hol a főherceg ur a legnagyobb bizalomnak és a legnagyobb tiszteletnek örvend.

Kérünk ócska nadrágokat a sebesült katonáknak! Átveszi Szoyka Pál kereskedő, a koronás segélyző-bizottság pénztárosa!

Polgárórség.

Városunk polgársága a rendkívüli nehéz időkből bizonyára kötelességének fogja ismerni, hogy mindent, — ami csak tőle telik — a közbiztonság érdekében megtegyen. — Ma mindenkinek — minden téren — nagy áldozatot kell hoznia s csak vállvetett munkássággal mozdíthatjuk elő a köz és magánvagyon biztonságát s a rend fentartását.

Erre vonatkozólag id. *Badiny* Gyula rendőrkapitány felhívást bocsátott ki városunk polgárságához, melyet mindenkinek figyelmébe ajánlunk.

A felhívás így szól:

Felhívás.

Rimaszombat város polgárórségére vonatkozó szabályrendelet a nagyméltóságú m. kir. belügyi miniszterium által jóváhagyatott.

Ez eddig önként, de szervezetlenül működött polgárórség ezen szabályrendelet alapján rendes szervezetet nyer; maga választja meg parancsnokát, parancsnok helyettesét.

A jóváhagyott szabályrendelet értelmében az esküt tett polgárőrök hatósági személyek, s mint ilyenek a törvény különös oltalma alatt állanak s azok, a kik a polgári öröket szolgálatauk közben szóval vagy tettel megsértik, szigorubb büntetésben részesülnek.

A polgárórség tagja lehet mindazon 18 ik évét betöltött férfi, aki katonakötelettség alatt már nem áll, aki józan életű, egészséges testalkatu.

Mentül többen jelentkeznek, az egyes polgárőrre annál ritkábban jön a sor, tehát a szolgálat annál könnyebbé válik.

A polgárőrök semmi oly eljárást sem teljesítenek, amely őket személyükben a legcsekélyebb mértékben is lealacsonyítaná, ellenkezőleg, kötelességük lelkiismeretes, pontos teljesítése által a polgárok tiszteletét és megbecsülését vívják ki.

Tisztelettel felkérem a városban lakó férfiakat, különösen azokat, akiknek félteni való vagyonuk van, hogy a polgárórség tagjai sorába a saját jól felfogott érdekeik megőrzése, a közrend és köztisztaság fentartása céljából belépni szíveskedjenek.

A jelentkezés f. hó 30-ik napjáig a rendőrkapitányi hivatalnál történik.

Id. Badiny, rendőrkapitány.

Előfizetési felhívás.

A „Gömör-Kishont” vármegyei közlöny rövid néhány hét alatt befejezi **harminczötödik évfolyamát** és megkezdí pályafutásának **harminczhatodik évét.**

Sem hangzatos frázisokra, sem öndicséretre nincs szükségünk, mert hiszen ez ugyanis hiábavaló akkor, mikor csakis az olvasóközönség józan, komoly ítéletéről lehet szó.

A lap három és fél évtizedes multja mindennél beszédesebben igazolja azt, hogy a vármegye széles köreiből igyekezett a közélet ez organuma komolyságával és mindig tárgyilagos irányával a megfelelő magaslatra emelkedni. Igyekeztünk hű képet adni az eseményekről s a köz- és társadalmi élet terén nyugodt hangon bírálatot gyakorolni; nem egyszer egy életrevaló s a gyakorlati megvalósításnál tényleg helyesnek bizonyult eszme felvetésével irányítóként a köz javára működni.

Régi jelszavunk a közérdeknek becsületos, önzetlen munkálása, s emellett ezután is hiven kitartunk, mert egyedül ez az ut bizonyult minden tekintetben helyesnek, ez vonzza körünkbe a munkatársak készséges gárdáját s lapunk barátainak és előfizetőinek számát csakis ez az irány gyarapíthatja!

Felhívjuk tehát lapunk barátait, hogy a f. év végén lejáró előfizetésüket idejében megújítani szíveskedjenek, nehogy aztán a lap expediciójában zavarok forduljanak elő.

Azokat pedig, kik előfizetői kötelezettségeiknek nem tettek eleget, kérjük, hogy hátralékaikat legkésőbb e hó végéig szíveskedjenek beküldeni, mert ellenkező esetben a lap küldését beszüntetjük.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona

Fél évre 5 korona

A „GÖMÖR KISHONT”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Karácsonyfa-ünnepélyek. Városunk két kiváló nemes célokat szolgáló intézménye: a Gömörmegyei Fehérkereszt Egylet „Nyomorék Otthona” és Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete ez idén is megtartotta a karácsonyfa ünnepélyt. Nem volt olyan nagyszabású, olyan fényes ez idén, mint más alkalmakkor, de a szűk keretek között is bensőséges és lélekemelő ünnepély volt mindkettő s azoknak lelkében, kik jelen voltak s a gyermekekkel együtt örvendeztek, mély nyomokat hagyott.

A Nyomorék Otthonban f. hó 20 án, vasárnap délután 5 órakor volt az ünnepély, melyen *Lukács* Gézáné elnöknő, *Kern* Adolfné alelnöknő, a vezetőség számos tagja és több érdeklődő jelent meg. A fényesen kivilágított s szépen díszített karácsonyfa körül sereglettek a növendékek: a szegény nyomorék gyermekek tanító-nőjük: *Lenner* Ilona vezetésével. A gyermekek imádkoztak, szavaltak, egy kis gyermek igen értelmesen, megható beszédben mondott hálás köszönetet a vezetőségnek és a jótékony hölgyeknek, majd *Bencsik* Sándor róm. kath. vallásánár mondott egy gyönyörű alkalmi beszédet, melyben aposztrofálta a mai nehéz időt, mely még becsesebbé teszi a jótékony kezek különben is mindenfelől igénybe vett nemes munkáját és áldozatkészségét, mellyel a szerencsétlen gyermekeknek a szent karácsony ünnepét kedvessé teszik. A beszéd alatt alig maradt szem szárazon. Majd a növendékek a Himnuszt énekelték el s aztán az ajándékok kiosztása következett.

Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete a rimatamásfalai „Háztartási Otthon” tágas ebédlőjében állította fel folyó hó 22-én délután a hatalmas karácsonyfa s délután 5 órakor vonult be a leányok serege, számszerint 74-en. Az ünnepélyen ott volt a vezetőség: *Samarjay* Jánosné elnöknő, özv. dr. *Marikovszkyné* Csider Gizella igazgató, özv. *Molnár* Józsefné alelnöknő, dr. *Wallentinyi* Dezső titkár, dr. *Soldos* Béla jegyző s körülöttük helyezkedett el az érdeklődő közönség. A leányok meglepő szabatossággal énekeltek egy alkalmi éne-

ket, majd egy szép szavaltat után a jelen voltak szívét mélyen érintő beszédben mondott hálás köszönetet egy leányka, mire Szepessy Pál ref. segédlelkész mondott nagy figyelemmel kísért szép beszédet, melyben a serdülő leányok értelmi fejlettségének megfelelő formában ismertette a krisztusi szeretetet s meleg elismeréssel emlékezett meg a nőegyesület vezetőségéről s mindazokról, kik a krisztusi szeretet nevében a karácsonyfa által igazi örömet szereztek az intézetben elhelyezett növendékeknek. A szép beszéd után kiosztották a kalácsokat, ajándékokat és édességeket s a közönség szétoszlott. Mindkét intézmény nemesszívű és gondos vezetőségét méltán illeti meg a hála és elismerés kifejezése jószágukért.

Karácsonyest. December 24... Karácsonyest, a legszebb ünnep, — a gyermekek várva várt örömnépe s a felnőttek megszentelt napja, melyen örvendező lélekkel tekint a felnőtt is a gyermekek boldogságtól sugárzó arczára, mikor a ragyogó karácsonyfa alá sereglenek a Jézuska ajándékait epedve váró apróságok s imára kulcsolva kezüket, hálát adnak az Egek urának, hogy ez a nap elérkezett!...

Ma egy éve ki hitte volna, hogy a világ sora úgy fordul, mint ahogy fordult. Még álmodni sem mertünk arról, hogy esztendőre oly sokan fogják nélkülözni a boldog családi tűzhely melegét s hogy olyan sokan fognak küzdelmünk hiányozni, kik már ide vissza sem térnek vagy kik a messze távolból csak lelkükkel, gondolatukkal, szívük minden dobbanásával vesznek részt a mi ünnepünkön...

S ugyan nézzünk csak körül. Nézzük, milyen készségesen sűrögnek forognak, a mi aszszonyaink és leányaink, hogy sütik a száz meg száz foszlós, finom kalácsot, a hatalmas mákos patkókat, hogy csomagolják az ajándékokat, töltik ezerszámra a cigaretta hüvelyeket! S milyen szívesen áldoznak pénzt, ajándékot, mindent, — mindent, hogy egy két óra múlva megédesítsék azoknak a szent karácsony estéjét, kik övéiktől távol, idegenben, de meleg szeretet és figyelmes gondozás közepette érték meg ezt az ünnepnapot.

Az egész társadalom megmozdul; mindenki szíves készséggel siet hozzájárulni, amivel csak teheti ahhoz, hogy örömet szerezzen a harcztéren sebesült vagy megbetegedett katonáknak.

A Vöröskereszt egylet rimaszombati választmányának elnökei: *Kubinyi Géza* főispán és *Samarjay Jánosné* a mozgalomnak buzgó és lelkes támogatói voltak, de különösen a *Madarász Pál* pénzügyi tanácsos elnöklésével működő *Koronás segélyező társaság* fejtett ki hatalmas és nagyarányú akcióit, hogy a sebesült és beteg katonák karácsonyi ünnepe kedves legyen. A Koronás Segélyező-társaság a mi derék hölgyeinkkel süttetett 2000 darab kalácsot, 1000 csomagban dió, alma, cukorka, füge és cigaretta van bepakolva; a vöröskereszt egylet pedig vacsorára hallal és borral vendégeli meg a katonákat.

A főgimnáziumban levő Vöröskereszt egyleti szükség-tartalékkórház betegszobáiban a koronás segélyező társaság 17 karácsonyfát állított fel csütörtökön délután 3 órakor. A méntelepen levő kiegészítő kórházban és az állami elemi fiúiskolában elhelyezett üdülőkórházban egy-egy, a vármegyei kórházban két karácsonyfát állított, társadalmunk ezen igazán kitűnően szervezett és rendkívül buzgó vezetőséggel bíró alkalmi intézménye.

Régi szokás szerint az állami gyermekmenhelyben is állítottak fel karácsonyfát, melyek körül a menhelyben levő kis gyermekek a vezető és ápoló személyzettel együtt örvendeztek a szent ünnepnek.

Lapunk mai száma a karácsonyi ünnepek következtében vasárnap helyett már pénteken jelenik meg s örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy régi szokás szerint lapunk előfizetőinek, munkatársainak és barátainak örömteljes, boldog karácsonyi ünnepeket kívánjunk!

A „Gömör-Kishont“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az 1915. év küszöbén. Lapunk jelen száma utolsó ez évben s a legközelebbi szám 1915. január 3-án jelenik meg s ezzel megkezdjük a „Gömör-Kishont“ pályafutásának harminczhatodik évfolyamát. Már most, mikor elbucszunk ez esztendőből, a jövőbe vetett bizalommal és legjobb reményekkel tesszük ezt s kérjük jövőre is lapunk barátainak, munkatársainak és előfizetőinek szíves jóindulatát.

A „Gömör-Kishont“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Katonai kinevezések. A király 1915. január elsejével fülékkelecsényi *Szende Ferencz* ezredest vezérőrnaggyá léptette elő. — Az új generális hosszú ideig volt Losonczon s a balogi hercegi uradalom főszámvevőjének *Gaszner Gedeonnak* leányát vette nőül. Akkoriban kellemes időket töltött Gömörben s mindig szívesen emlékszik vissza, sőt állandóan érdeklődik az itteni események iránt.

Ófelsége a háboru tartamára ténylegesített nyugállományú tisztek csoportjában *Fábry Zoltán* honvéd főhadnagyot — városunk derék alkapitányát — századosná nevezte ki. — Az új százados, ki nálunk közkedveltségnek örvend, jelenleg a harcztéren tesz szolgálatot.

A kassai 9. honvédszázadhoz tartozó s csak mostanában kitüntetett *Pósch Rezső* honvéd főhadnagyot a király századosná léptette elő.

Kinevezés. *Máriássy László* vármegyei árvászéki elnök tehetséges és szépképzetséggel bíró fia: *márkus és batizfalvi Máriássy Zoltán*, ki a konzuli akadémiát kiváló sikerrel végezte — a szirmói követséghez atachénak nevezetett ki s állását már január hó elején el is foglalja. A kinevezés hírének mindnyájan őszinte örömmel fogadtuk s igaz jókívánságaink kísérik az új helyére távozót.

Kitüntetett katona. A hadsereg aranykönyvének betűi ékesen szólnak hősök vitézségéről, s itt ott feltűnik egy-egy név, mely minket is közelebről érdekel, mert a mi véreink, a mi fiaink a bátor hősök, kik előtt az elismerés lobogóját meg kell hajtani. Most értesülünk arról, hogy *Csák László* a 25. gyalogezred közlegénye, itteni cipészsegéd, — *Csák László* városi kocsis derék fia — a harcztéren megmentette sebesült kapitánya életét s ezért a 2. osztályú vitézségi éremmel lett kitüntetve, melyet a harcztéren e héten tüztek mellére ünnepélyes formák és meleg óváció közepett.

Zászló a hadbamenőknek. A legközelebbi harczbavonuló csapat szép nemzetiszínű zászlót kap, még pedig az a része, a melyik Rimatamástalván volt elszállásolva. Erre vall az a diszes magyar zászló, a mely tegnap *Szojka Pál* kirakatában volt látható, a következő felirattal: „A háza minden előtt“ — „a cs. és kir. 5. gyalogezrednek a tamásfalvai honleányok.“ Így van az rendjén: a fiuk harczbá mennek a leányok buzdító szavainak emlékével.

Megégett gyermek. Rimakokován f. évi október hó 27-én *Kunstár* Andrásné szül. *Hanuszka Anna* a József nevű két éves és *Mária* nevű 3 éves gyermekeit felügyelet nélkül hagyta a konyhában s tehenét a legelőre hajtotta. A takaréktűzhelyen lévő parázstól a kis leányka ruhája tüzet fogott és a szerencsétlen kis leány olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy ezek következtében meghalt. Folyó hó 23-án a helybeli kir. törvényszéknél tárgyalták az ügyet s gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt *Kunstár* Andrásnét jogerősen 8 napi fogházra ítélték, azonban az ítélet végrehajtásának felfüggesztését a bíróság kimondotta.

Ismét árvíz. A sok esőzés már decemberben másodszer dagasztotta meg a Rimát úgy, hogy a teljesen megtelt mederből a héten, 23-án este ismét kilépett a víz, de ezuttal csak a mélyebben fekvő helyeket öntötte el az újváros rimaparti részein és a Hid-utcát; mégis megijesztette a lakosságot, a mely a tél kezdetén már másodszer lát kisebb árvizet a város területén.

Jóváhagyott ítélet. Özv. *Filácsky Józsefné* még 1913-ban Rozsnyón váltót hamisított s ezért a helybeli kir. törvényszék hat havi börtönrre ítélte. Az ítélet megjárta felebbezés folytán a táblát és a kuriát s most jogerőssé vált.

Részvét-köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága jó anyánk özv. *Institóris Endréné* elhunyt alkalmából fájalmunkat részvétükkel enyhíteni és temetésén részt venni szívesek voltak, ez uton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Rimaszombat, 1914. december 23.

A gyászoló család.

Gondnoksági ülés. Az iparostanonczi iskolai gondnokság folyó hó 16-án *Kerekes Dezső* főgimn. tanár elnöklésével ülést tartott, melyen *Törköly József* gondnok tette meg mindenre kiterjedő részletes jelentését a tanítás megkezdéséről s az ezzel kapcsolatos előterjesztéseket, melyeket a jelenvoltak a felolvasott hivatalos átiratokkal együtt tudomásul vettek.

Részvét-köszönet.

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó férjem *Molnár Gerő* elhunyt alkalmából fájalmamat részvétükkel enyhíteni és temetésén megjelenni szívesek voltak, ez uton fejezem ki hálás köszönetemet.

Rimatamástalván, 1914. d. cz. 23.

Özv. *Molnár Gerőné*.

Panasz. Hát már megint panasz és amiről szól, csak a drágaság az. S szól a panasz, de hasztalan. Pedig már éppen ideje volna, hogy az arra illetékesek meghallják és közibe üsse nek a bűnös kufároknak, kik lelketlen spekulációból kihasználják a közönség amugy is terhes helyzetét s uzsora kamatot szednek a piacról élők nyomoruságából. Most nem az általános, a természetesen megnövekedett drágaságról van szó (bár ahhoz is sok jogosult panaszszó fér), most csak az élelmiszer árfelhajtásának egy kisebb manőverére hívjuk fel figyelmét a hatóságnak. Arról van szó ugyanis, hogy F. a piaci helypénzszedő saját fogyasztására való cím alatt viszonteladásra szedi össze a piaci árut s céltudatosan kioktatja a tojás és baromfi eladókat, hogy: árujokat úgy adják, amint nekik tetszik, abban a hatóság nem parancsol. Nohát ez egyenesen a közönség ellen rendszeresített kizsákmányoló hadjárat. Ha e fölött is szemet huny a hatóság, nem tudom mit kell elkövetni városunkban, hogy a büntető törvénykönyv előkerüljön a szekrényből. Hát bizony most előkerülhetne, nemcsak a könyv, de a paragrafusok alkalmazásához egy csomó drákói szigor is, mert mégsem járja, hogy egyesek spekulációját egy egész város nyögje. A piaci árak már ugysis végtelenül magasak s még F. ur azzal tetézi, hogy a maga javára felhajtja, vagyis például egy pár tojást megvesz 20 fillérért és eladja a megszorultaknak 28 fillérért. Ez már igazán türehtelen és nem szorítható be a „szabadipar“ fogalmának keretébe. Különben a mi közönségünk azt is eltűri, hogyha fát vágnak a hátán. Még csak azt említjük meg, hogy e sorok írója a fent állítottakat tanukkal is igazolja. (B—tt.)

Rosz szomszédság. Kakasalján a Garavölgyön f. évi október 27-én a közös udvarban lakó *Svoravec János* és *Buksza Andrásné* szül. *Sziman Anna* összeszólalkoztak valami felett és *Svoravec János* nekítámadt az asszonynak, meglökte úgy, hogy a karja eltört s 20 napon túl gyógyuló sérelmet szenvedett. Folyó hó 23-án a helybeli kir. törvényszéknél *Cseh István* kir. táblai bíró elnöklésével tartott főtárgyaláson súlyos testi sértés büntetése címen vonták kérdőre *Svoravec Jánost* s *Lehoczky Márton* kir. ügyész vádbeszédének meghallgatása után jogerősen 4 havi fogházra ítélték a rosz szomszédot.

A téli háboru borzalmi ellen katonáinknak premre van szükségük, akiknek van ilyen fölösleges, küldjék e címre: **Hadsegélyező hivatal Budapest, Váci-utca 38. A posta ingyen szállítja.**

Rimakokovai vásár. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter megengedte, miszerint Rimakokova községben az 1915. évi április hó 3-ikára és 4-ikére eső országos kirakó és állatvásár kivételesen márczius hó 29-én és 30-ikán tartassék meg.

Halálozások. Id. Ujj Lajos, helybeli esziamiamester f. hó 18-ikán 75 éves korában városunkban elhunyt. 20-ikán délután temették nagy részvét mellett.

A rozsnói r. k. egyházmegyének egyik — valamikor szép reményekre jogosított tagja s főgimnáziumunknak kiváló növendéke, az itteni származású Timkó László rozsnói egyházmegyei áldozó pap, a rozsnói róm. kath. főgimnázium nyugalmazott tanára, folyó hó 20-án Rozsnón hosszas betegség után 41 éves korában elhunyt. Budapesten végezte tanulmányait s 1896. nov. 8-án szenteltetett fel pappá. Két év múlva tanár lett a főgimnáziumban s 1911-ben nyugdíjaztatott, miután súlyos betegsége miatt már nem taníthatott. Kiválóan képzett, nagyműveltségű és megnyerő modoru férfit volt, ki mint közkezdvelt és rokonszenves tagja a rozsnói társadalomnak — annak mozgalmában tevékeny részt vett. Az erőteljes, hatalmas termetű férfi 12 évi működés után megroppant s elborult lélekkel járta a szenvedések kálváriáját, melyektől most megváltotta a halál. Igen igen sokan és méltán szerették s szomorú sorsa, korai halála őszinte részvétet kelt széles körökben. Atyján: Timkó Mihály nyug. tanítón kívül, öccse: Timkó Gyula bányamérnök és nővére: Dalmai Lászlóné szül. Timkó Margit gyászolja az elhunytat, kinek temetése folyó hó 22-én Rozsnón nagy és igaz részvét mellett ment végbe.

Murányi János, a vármegyei kaszinó volt szolgája, f. hó 19-én 60 éves korában meghalt. 21-ikén temették.

Senka Lajosné, itteni ismert polgárasszony f. hó 20-án 72 éves korában meghalt. 22-ikén temették.

Elhunyt hősök. A rimabrézói származású Habaj András timár még mult hónapban megsebesült a déli harctéren; jobb csipője felett érte a golyó s elöl a hason jött ki. Sebesülésével Szegedre szállították, honnan szülőföldjéhez közel levő itteni Vöröskereszt-kórházba kívánczolt; tudta, hogy itt súlyos sebet s ebből származott nagy betegségét gondosan kezelni fogják. Kívánsága teljesült, s ide szállították, hol élete megmentése érdekében mindent elkövettek az orvosok, azonban a fellépett hashártyagyulladás olyan súlyos természetű volt, hogy az erőteljes ember szervezete nem tudott ellentállni s folyó hó 20-án meghalt a harctérről hazakerült hős. Hült tetemeit 21-én Rimabrézóra szállították s ott temették el nagy részvét mellett.

Pály István, a helybeli Hindrichs és Unger aczélgyár gépésze, egy intelligens s igen rokonszenves modoru, jó megjelenésű fiatal ember, ki az északi harctéren még októberben súlyosan megsebesült, a budapesti Szent István kórházban sebesülése következtében mult hónapban meghalt. Holttestét hozzátartozói Makóra szállították s ott temették el.

Skripál Venczel 23 éves, — a csehországi Waselle községbeli illetőségű — osztrák honvéd, ki az északi harctéren alszárába keresztülhatoló golyó lövést kapott, s Losonczról folyó hó 19-én az utolsó transporttal jött, már másnap 20-án dermekór (tetanus) tünetei között súlyosan megbetegedett, s a leggondosabb ápolás ellenére f. hó 23-ikára virradó éjjelen meghalt a Vöröskereszt-egylet főgimnáziumi szükség-talékkórházában.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 20-ikán Grószinger Miksa alelnök vezetésével tartotta rendes havi ülését, melyen Molnár Lajos igazgató referált az egyes hivatalos, betegsegélyző és kártalanítási ügyekről. Tudomásul vette az igazgatóság többek közt a felsőbb hatóság hozzájárulását azon határozathoz, hogy a pénztár a hadi kölcsönkötvényekből 1000 korona értékűt jegyeztesse. Az ülést még hétfőn 21-én este is folytatták, s ekkor a tárgyalások befejeztettek.

Kolera. Garamszécsen f. hó 20-ikán a belügyminiszterium által pozitívnek talált egy ázsiai kolera megbetegedés fordult elő.

Gyanus halál. Mauks János vizesréti lakos folyó hó 22-én gyanus körülmények közt halt meg s a nagyrőcei kir. járásbiróság a hulla felboncolását elrendelte s azt folyó hó 23-ára tűzte ki. A boncoláshoz Desseffy Árpád kir. táblai bíró, Lehoczky Márton kir. ügyész, dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos és dr. Albert Armin nagyrőcei orvos szállott ki.

Buzdító felavató beszéd. Lapunk mult számában közöltük a hanvai remetéhez — lapunk régi hűséges barátjához — intézett levelet, melyben Márki Sándor, a kiváló historikus hivatkozik a kolozsvári egyetem doktoravató ünnepélyén tartott szép beszédére, a melyet Hanvay Zoltán urnak megküldött. — A nagy történészhez méltó, klasszikus tömörségű allokucziót most szives volt eljuttatni hozzánk a hanvai remete s a beszédet következőkben közöljük:

„Doktor urak, egyetemünk Önöknek aznap nyújtotta oda a pályakezdő tudósokat megillető borostyánkoszorút, a mely napon egy munkavégzett tudós munkatárs utoljára font koszorút. Örök nyugalomra tért munkatársunk: Walz Lajos ennek a koszorúnak minden virágát maga növelte, ápolta. Azon a szép tavaszi napon, a melyen negyvenegy évvel ezelőtt egyetemünk botanikus kertjébe belépett, két magot ültetett el: egy pálmafának és egy fenyőfának a magvát. Amazt cserépből, üvegházban, szellőtől is óva egyerletes melegben növelte. Emezt a szabadban vetette el s fagytól, szélről, vihartól se féltette. Mindkettő erős sudárba szökkenett. Most négy évtized múlva mindkettő büszkesége botanikus kertünknek és annak-a hozzáértő kéznek, a mely ma imádságra összekulesolva virágok, palma és fenyőágak közt pihen. Doktor urak! a tudomány pálmájának és a gyakorlat fenyőjének magvára, a melyet a mi egyetemünkön vetettek el, Önök is az Istenben, a természet és a maguk erejében való hasonló bizalommal tekintsenek föl. Önök is tapasztalni fogják, hogy mindenütt e világon, de legfőképpen a mi hazánkban a tudomány pálmája kényes, ritka növény, a mely azonban egyszer megerősödve, a reá nehezedő terhek alatt is nő és fejlődik. Sub pondere crescit palma? És pár nap múlva a Kárpátok sudar fenyvesei közt Önök is hallják a szelid virágok költőjével: Tompa Mihálylyal együtt a szilaj viharban zúgó rengeteget, a távol nyögést, sirámat, majd azt a megdöbbentő csendet, a melyet völgyek, halmok üres templomként öltenek. Bizonyára „járni fognak sivatag sziklaormokon, hol a tél örök hóágyat vetett.“ De onnan lejutva, mosolygó völgyeken át nyíló virágok közt térnek vissza a tudomány hívátásukhoz, a mely egy pálmágnál egyébbel nem jutalmazhatja Önöket. Doktor urak, Önök a táborból jöttek az Alma Materhez, hogy annak áldó kezéből fogadják tudományos munkásságuk jutalmát, az orvosdoktori oklevelet s azzal egyenesen harczmezőre sietnek, hogy egymás ellen küzdő embertársaik sebeit gyógyítsák, fájdalmaikat enyhítsék. Ezt személyválogatás nélkül tegyék. Azokat a hősöket, a kik édes hazánk és ősz királyunk védelmében sérültek meg, bizonyára nemcsak tudományuk minden eszközével, de hazafias lelkesedésük melegével is fogják gyógyítani. — De valódi emberszeretettel hajoljanak Önök haldokló vagy sebeikben kinlódó ellenségeink fölé is, a kiknek kicsorduló vére engesztelő áldozat azért a gyűlöletért, a mely ellenünk fegyvert adott a kezükbe. Golyók füttyülése közt se felejtsek el, hogy a kereszt, a melynek oltalma alatt működnek, a végtelen önfeláldozásnak és a krisztusi szeretetnek a jele: Önök ebben a jelben győznek, mikor a vérezőknek visszaadják hitüket, hogy sebeikkel együtt gyógyulnak be a sérelmek, a melyek az emberiség egyik részét a másikkal szembeállították. Diadalmas csatáink után adja Isten, hogy tudományukat, a melyet első ízben a mi egyetemünk ismert el, embertársaik javára Önök mielőbb csendben és békességben szentelhessék. Az Alma Mater most erejükben bizva, bocsátja el Önöket nehéz utjukra és szeretettel várja azt a sokáig nem keshető pillanatot, midőn visszajönnek tudományos feladatuk teljesítésére.“

Súlyos baleset. Szentsimonban folyó hó 19-én a plébánián a szecska-vágónál foglalatostkodott Kónya Miklós 63 éves gazda, s jobb keze véletlenül a fogaskerék alá jutott, olyan szerencsétlenül, hogy a kerék négy ujját leszelte. Az orvosi segély után f. hó 22-én beszállították a súlyosan sérültet a helybeli kórházba.

Apolló színház. Mozgófénykép színházunk dícséretes buzgalommal igyekszik arra, hogy az ünnepek alatt a közönségnek megfelelő szórakozást nyújtson. A három ünnepi napon gazdag és változatos programmal tartanak előadásokat.

CSARNOK.

Álomkép.

Ha majd egyszer a szivednek
Sajgó bánata lesz
S nem lesz senkid, ki sírodig
Hűn kísérve evez,
Ott, ott leszek...
... gondolkod rád
Itt is a harctéren,
Hol nem tudom, melyik perczen
Hül ki tüzes vérem.

Ott leszek én árnyképben is
Szellemszárnyon szállva;
Kihült testem azt itt hagyom
Véresen beásva.
— Óh azt ne lásd — csak lelkemnek
Erejét érezzed,
Ott leszek én, elrepülök
S felkeresem szived.

Ott leszek én érzésidben
Fel, feltörve, vágyva;
Én leszek az álmaidnak
El nem muló tárgya.
Ha eltűn' az éj sejtelve,
Mind a szellő elszáll,
Ott leszek a hajnalpírban
Aranyozó sugár.

És ha utad el-elvezet
Vadvirágos rétre,
Hol a szellő szállingózik
Csendben fűről fűre,
Ott leszek én a virágok
Rejtett kehelyében
S szellőszárnyon veled szállok
Az illatos réten.

A csillagok fényterére
Hogyha fel felnézel,
Százillatú, rügyfakasztó
Tavaszi estéken:
Ott találhatsz dícsugárban
Fényleni örökre,
Onnét szállok le le gyakran
Szivedhez a földre.

És ha hallasz bús nótákat
Szellőszárnyon szállva,
Én leszek a gondolatid
Csengő muzsikája.
Ott leszek én — akár élek —
Szived közepében.
Elmegyek, ha meghalok is
Messzi csatatéren.

Őrszem vizsgálatkor.

Szürkeséggel száll az est néma sejtése
És bevonja lelkemet távol merengőn;
Szemeimmel kétesen látom a rónát,
A hegyeket s egy csillagot a fénymezőn.

Míg táradtan lépkedve itt ott bolyongok
És dermedten hagyok el lépést lépésre:
Hűvös légen keresztül fénycsáv szóródik
S önkéntelen hirtelen nézek az égre:

Reszkető csillag biztatón ragyog felém
És messzi fényét félelem ontja reám;
Megállit, mintha beszélne, szólna, hogy én.

Igen én! Ne mond, csak ragyogj. Megyek tovább,
Mennem kell! Mostan nincs idő... nagy az utam,
De tudom: ragyogsz és vezetsz csatákon át!...

Stella C. Cordis.

Háborus gondolatok.

A muszka czárnak barbár hordája
Zordonan tör a művelt nyugatra;
Utját jelzi a pusztulás,
Vandali munka, liliomtiprás.
Aggok, szűzek panasza száll az égbe,
Ott is az Isten trónja elébe:
— Teremtőnk, lényünk alkotója!
Hol késik kezéd szent bosszúja?

Ha olvasom a liliomtiprást,
Aggok, gyermekek mérszarlását:
Szememben néma könny ragyog.
— Szégyenlem, hogy ember vagyok.

Ott van a gallus a „glóriával”
— Méltó szövetség a vad muszkával, —
Mert hisz' a művelt frank-tömeg
A királynéját ölte meg;
Zuár, szenegal vad népét
— Kik nem érdemlik meg isten szent képét —
Mérgezett késsel, roncsoló löveggel
Uszítja ránc apacs-tömeggel.

Ha olvasom a mérgezetek kínját,
Dum-dum löveg borzalmas hatását:
Szememben néma könny ragyog,
Szégyenlem, hogy ember vagyok.

Szécsi István.

A lánvirág karácsonya.

— Irta: SZÉCSI ISTVÁN. —

Hajnaldok; az utolsó vendég is elhagyja a „szalont,” a vak zongorás abban hagyja a játékot, melynek hangjaihoz az előbb még hamis, csukló hangon, borizüen énekelt, kitapogatja a zongorán levő tányérkát, melybe a nótát parancsoló vendégek dobáltak számára pénzt.

Leül ismét a zongora elébe és kasszát csinál; megolvassa a pénzt, még pedig praktikus módon, hogy oda sem néz, mivel hiába nézne, hanem az ujjával végzi a számolást: a két filléres karimája sima, ezt az egyik zsebébe rakja, a tíz filléres olyan nagy mint a két filléres, de a karimája reczés, a husz filléres nagyobb, a két filléresnél és reczés karimájú, a korona — ezzel akad a legkevesebb baja — oly nagy és nehéz, hogy a vak is megismeri.

A lánvirágok álmos, kiélt képpel nyujtónak el a kereveteken, némelyik már alszik s a kifestett, alvó arcokon ott ül a nehéz gond s mindhogya egy grammofon beszélne le róla: „Mával is fogyott a földi kin.”

A többiek pislognak, nagyokat, laposakat, s boszusan tekintenek az ajtóra, melynek megnyílása zavarja őket édes ábrándozásaikban, mert hisz' nekik is vannak ábrándképeik, szép, tiszta álmaik... Istenem! hova lennének e nélkül?!

Az ajtón egy jókedvű, fiatal, kereskedőnek látszó uri ember lép be; meglátszik rajta, hogy többet élt a kelletténél, a mit kiaszott, sovány alakja, idő előtt megkopaszodott feje is ékesen bizonyít.

Kissé révedezve néz körül, azután nagyot kiált, odamegy a vak zongorához, pénzt nyom a markába és a fülébe sugja a nótáját.

A vak művész zsebre teszi a pénzt, azután felnyitja a zongora lezárt ajtaját, ujjaival néhány futamot játszik és most mély érzéssel játsza el a léha nótát, melynek refrainje mindig ez: „...nem vagyok én nagyon züllött, csak egy kicsit léha.”

Mikor már negyedszer is előlről kezdi, akkor veszi észre, hogy a paciense alszik; abban hagyja a zongorázást és lassan, óvatosan felveszi a nagykabátját, elkészön.

A füstös, rosszszagú szalonban már mindenki alszik, az ujonnan jött társ horkol lehangosabban, mintha ki akarná venni a részét az elmulasztottakért is.

Elza, a fekete lánvirág, feláll és óvatosan néz szét: mindenki alszik... Ő nem aludt, csak tettette az alvást...

A vak zenész éneke még mindig ott vibrál a fülében, a lelkében: „...nem vagyok én egész züllött, csak egy kicsit léha...”

Az alvó kereskedő felé megy s közvetlenül mellette foglal helyet s azután elkezd ő is álmodni, de ébren.

Mit álmodott!

Kicsiny szoba a szintér, tisztos, munkás család tagjai a szereplők.

Ő is ott van, de nem ilyen rikító, szabad öltözékben, hanem szép, egyszerű barhett ruháskában, nem is olyan nagy, mint most, hanem mint tíz tizenkét éves leánya.

Az asztalon karácsonyfa, mákosguba, dió, mogyoró, kalács, ... de mennyi, a lelkekben pedig szent boldogság, isteni, vallásos tiszta béke.

Az ablak alatt felzendül a betlehemesek éneke:

„Menyből az angyal...”

Az apa — erős, jóarzu férfi, — kinyitja az ablakot s diót, mogyorót szór ki az éneke-

seknek, azután gyengéden szól a kisleányához:

— Ugy-e szép volt, Erzsikém?...

Elza — a fekete lánvirág — most hirtelen felrezen. Kinosan szétnéz és valami nagyon, nagyon fojtogatja a torkát, könnyesepek gyűlnek a szemébe.

Felül, meglátja az alvó kereskedőt és fáj dalma most dühvé válik... Undorral néz reá és lassan felsóhajt:

— Ilyennek, ilyen kiélt alaknak köszönhetem, hogy most itt viritok a lán büzében... ilyen lökött a bűn örvényébe, megtántorított pénzével... a többi már könnyen ment...

Azután így füzi tovább a gondolatait:

...Holnap ismét karácsony este lesz s a Barta néni — a szegény özvegy takarítónőnk — ugyan mit ad neveletlen hat gyermekének enni, a napi egy korona keresetéből?... Eppen tegnap panaszkodott, hogy nem lesz kalács karácsonyra, de még kenyérke sem sok, mert most drága a liszt...

Istenem! csak segíthetnék rajta!...

De mi vagyok én?... mim van nekem?... még becületem sincs... pedig nem vagyok én nagyon züllött... bűnös...

Itt a léha nóta már nem nóta volt, hanem egy vergődő bűnös bűnvallomása, imádsága...

A lámpa sárgás fénye különös jelenetet világított meg, a fekete Elza a kereskedő tárczáját dézsmálta, mialatt ez — és mindenki más — mélyen aludt.

Hat óra; a lánvirágok szobáikba térnek; az alvó vendéget felkölti a takarítónő s ez sietve távozik, bizonyára a fürdőbe, lemosni a ványadt testét...

Csak a fekete Elza marad még egy darabig a szalonban s elbeszéli Barta néninek azt a furcsa dolgot, a mit álmodott:

— Ugy biz az, Barta néni, próbálja meg maga is; odamenjen a predikáló szék mellé, a szent Antalka szobrához, ott láttam én álomban, hogy egy lefátyolozott uri nő nagy csomó pénzt adott egy ilyen szegény asszonynak mint maga.

Barta néni hitte is, nem is, de azért megígérte Elzának, hogy megpróbálja.

Elza boldogan ment aludni.

Másnap délután a legszebb ruháját vette fel s mélyen lefátyolozva ment el otthonából... — Ment a templomba.

* * *

Harmadnap két boldog lélek találkozott a szalonban, egyik a fekete Elza, a másik özvegy Bartáné volt.

— Régen nem volt ilyen dus karácsonyunk — kezdé Bartáné — hogy áldja meg érte az Isten azt a jószágos uri nőt, meg magát is Elzuská, amiért kiálmodta. Még a betlehemeseknek is adtunk az éneklésért diót. Az Erzi leányomnak úgy tetszett a szép ének.

— Ugyan mit énekeltek a betlehemesek:

— Hát azt, hogy: „Menyből az angyal.”

A lánvirág kisietett a szalonból, bement a szobájába, leborult az ágyra és sirt, sirt keservesen.

Ugyan mit siratott?

Sebebesültjeink karácsonyfája. Az a szeretetteljes mozgalom, mely arra irányult, hogy a hazánk védelmében sebet kapott harcosaink karácsony estéje ne teljen rideg, szürke kórházi hangulatban, de világítson be a betegágyak világába is a szent este boldogító fénye, e héten az alábbi eredményt érte el:

Gede Istvánné 50 k, Ludvig Mária Koháryháza 5 k, dr. Csák Károlyné Feled 10 kor., Alexy Emma 1 k, Lenkey Istvánné nyug. 48-as honvédszázados neje 1 k, Hegedüs János Martonfala 100 k, Balogpádári Offertorium 16 k, Járossy Mihály 5 korona, Gede Istvánné 25 üveg bor, özv. Bornemisza Istvánné 10 kor., Hirszkó Józsefné 3 kor., összes eddigi adományok 311 kor. 36 fillér.

A jólelkű adakozóknak hálás köszönetünket nyilvánítjuk

Rimaszombat, 1914. december 22-én

Lukács Gézáné,
alispáné.

Kubinyi Géza,
főispán.

A nyomorék gyermekek karácsonyfájára ismételten az alábbi adományok folytak be, a jószívű adományozóknak ez uton mond hálás köszönetet és *boldog ünnepeket* az elnökség.

Alexy Emma 1 korona, Jellinek Jakabné gyermekruhák, cipők, Lengyel Ivánné játékok, könyvek, fiu- és leányruhák és fehérneműek. Császkóczy Károlyné 4 k. Fekete Borsuka, Sárika és Palika 6 k-t, játékokat és ruhaneműket. Varga Etelka sok olvassmányt. Samarjay Jánosné 5 k. Lichtschein Adolf 5 k. Wuffka Ernőné 1 kosár almát. özv. Ragályi Gézáné 2 nagy kosár süteményt. H. J. Rábely Miklósné sok szép könyvet. Pöcher Gyula 8 uj ruhát és 8 uj kötényt. Gede Istvánné 10 kor. Tóth Mihályné gyermekruhákat. Gémes Béláné három ruhávalót. dr. Cziner Miksáné 2 koronát.

Adományok a Vörös-kereszt egyesület részére.

Pénzadományok. özv. Bánhid Istvánné 20 kor., N. N. 20 kor., Zachar Gusztáv 6 kor., Zachar Gusztáv karácsonyra 4 kor., Lux Sándor 5 kor., N. N. 15 kor., dr. Lichtschein Adolf 10 kor., Neumann József 15 kor., dr. Csák Gézáné Feled 10 kor.

Természetbeliek. Gömör Olivérné Serke 48 pár harisnya, 20 zsebkendő, Andrik Sámuelné Rimatamássalva 10 lit. mák, Streczkó Györgyné gyűjtése Rimaráhón 4 lit. mák, Benyo Béla 15 üveg almágyi bor, 24 üveg befőtt, 1 doboz cigaretta. özv. báró Luzénszky Henrikné egy öz, Simonyi János Keczege egy darab karácsonyfa.

A nemes szívu adakozók áldozatkész buzgóságukért ez uton fogadják igaz köszönetünk és hálánk kifejezését.

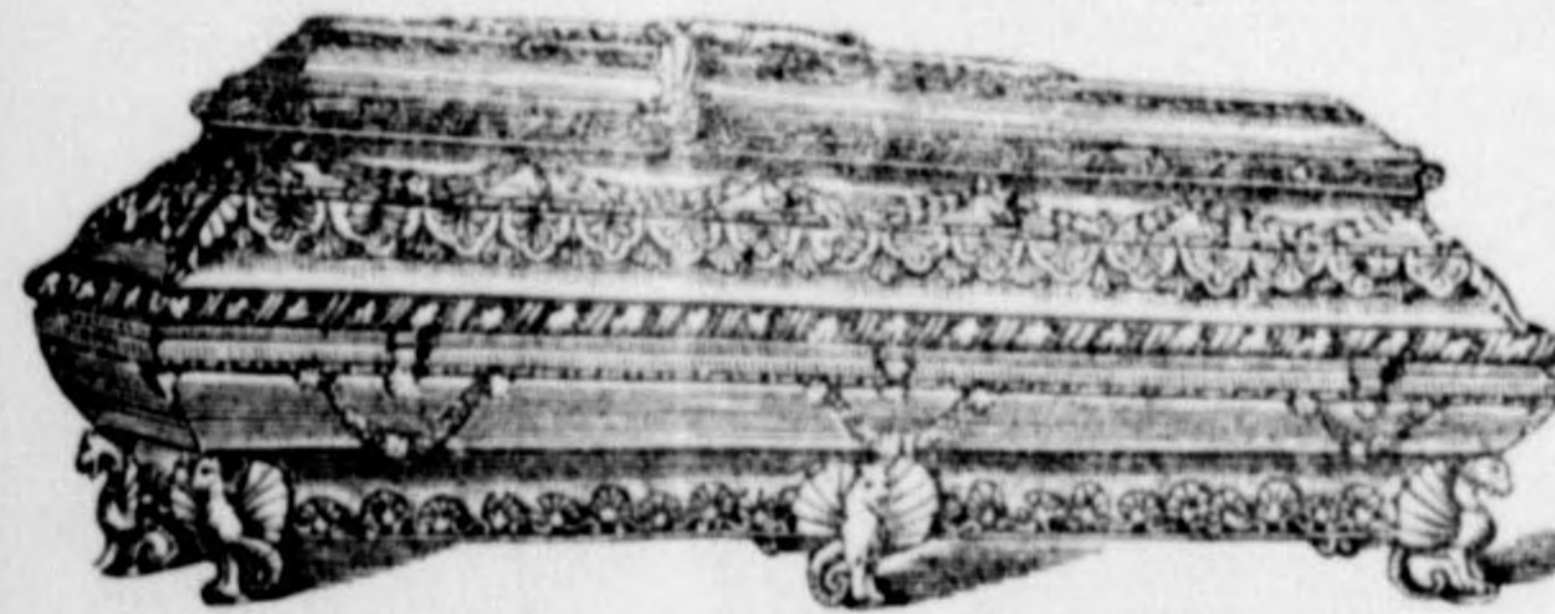
A magyar szent korona orsz. vörös-kereszt egyt. rimaszombati városi választmánya.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

4—* **TEMETKEZÉSI VÁLLALATA**

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a Deák Ferencz-ut.

„ZSUFFA”-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle érc- és fakoporsókból, valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekkel, minéltogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

Árverési hirdetmény.

2982. sz. — **Tiszolcz** nagyközség előljárósága közhírré teszi, hogy a nagyközség tulajdonát képező „**vásári helypénzszedési jog**”, továbbá a „**fűrész-malom**”, valamint a „**vágóhid**” és az u. n. „**erdéslak**” 1915. évi január hó 1-től kezdődő 3 egymásután következő évre, folyó év **december hó 29-én d. u. 2 órakor** Tiszolczon, a városháza tanástermében megtartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár: 1. a vásári helypénzszedési jognak 429 korona.

2. A fűrészmalomnak 480 korona.

3. A vágóhidnak 150 korona.

4. Az erdéslaknak 220 korona.

Árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni, mely összeg bérbiztosíték gyanánt egy félévi bérösszegre a szerződés aláírása alkalmával kiegészítendő.

A részleges feltételek a község jegyzőjénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tiszolcz, 1914. december 14-én.

SZÁNTÓ, jegyző.

KRISKA, bíró.

Tanulóul

Egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud, **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **idősb Rábely Miklós Fia** rimaszombati könyvnyomdájába.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám:

52.

Telefon szám:

52.

Ajánlom a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű **könyvnyomdát és könyvkötészetemet.**

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok stb. **Ügyvédeknek:** intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok. — **Pénzintézeteknek:** alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Kereskedőknek és Iparvállalatoknak:** körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. — **Továbbá:** falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Izléses munka.

Jutányos árak.

Könyvkötészetem: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szallagok föliratai gyorsan és izléselesen eszközöltetnek.

Izléses munka.

Jutányos árak.